

کشور ما چگونه اداره می‌شود؟

اردو

گروهی از دانش‌آموزان مدرسه‌ای به مدت چند روز به اردو رفتند. محلّ اردوی آنها، منطقه‌ای خوش آب و هوا و جنگلی بود که رودخانه‌ای نیز از وسط آن می‌گذشت. ساختمانی در کنار رودخانه برای اقامت افراد در نظر گرفته شده بود و بچه‌ها می‌توانستند هر روز برای گردش و بازی به مناطق اطراف بروند. مدرسه برای سرپرستی و هدایت این گروه، یک مدیر و چند معاون انتخاب کرد. در ابتدا، مدیر و معاونان با همفکری بچه‌ها، مقرراتی برای برگزاری بهتر اردو نوشتند؛ برای مثال، ساعت خوابیدن و بیدار شدن، ساعت غذا خوردن، دور نشدن بچه‌ها از گروه بدون اجازه‌ی مدیر، قرار دادن ساک‌ها و کوله‌پشتی‌ها در جای مخصوص و.... مدیر گروه همچنین وظایف و نقش‌هایی برای هریک از افراد معین کرد. آقای احمدی مسئول تهیه و توزیع غذا و آقای ناصری مسئول ایمنی و حفاظت از بچه‌ها شد تا مبادا کسی در موقع گردش، زخمی شود یا آسیب ببیند. همچنین قرار شد اگر اختلاف یا مشکلی بین بچه‌ها بروز کرد، به آقای علوی مراجعه کنند. مدیر گروه، مسئولیت‌هایی را نیز به دانش‌آموزان سپرد؛ مانند حضور و غیاب دانش‌آموزان در موقع سوار شدن به ماشین، توزیع خوراکی بین بچه‌ها، جمع کردن و تفکیک زباله و....

پس از پایان اردو همه‌ی دانش‌آموزان به سلامت به خانه‌هایشان بازگشتند. همکاری مدیر، معاونان و دانش‌آموزان و رعایت مقررات موجب شد که اردو به خوبی برگزار شود و به همه، خیلی خوش بگذرد.

فعالیت

۱- متن را بخوانید. فرض کنید که این گروه مدیر و معاونانی نداشت؛ در این صورت، چه مشکلاتی پیش می‌آمد؟
به خاطر نداشتن قانون، هرج و مرج به وجود می‌آمد - امکان داشت برای دانش آموزان مشکلی به وجود بیاید.

به نمودار توجه کنید. هریک از افراد نقش‌ها و وظایفی را پذیرفته‌اند تا اردو به خوبی برگزار شود.

فعالیت

۲- بیان وظایف اصلی حکومتها و وظایفی که در نمودار بالا می بینید، چه شباهت هایی می توانید پیدا کنید؟
نوشتن قوانین و مقررات، انجام امور اجرایی، رسیدگی به اختلافات و شکایات

● حکومت

همان طور که برای اداره‌ی یک گروه به افراد و نقش‌هایی نیاز داریم، برای اداره‌ی یک کشور نیز به حکومت نیازمندیم. حکومت از افرادی تشکیل می‌شود که اداره‌ی امور مردم یک کشور را به عهده می‌گیرند.

وظایف حکومت چیست؟

مهم‌ترین وظایف حکومت‌ها عبارت‌اند از:

- وضع قوانین و مقررات برای اداره‌ی جامعه؛
- تأمین وسایل رفاه و آسایش مردم و پیشرفت کشور؛ مانند آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، ایجاد شغل، ساختن جاده و پل؛
- رسیدگی به شکایت‌ها و حل اختلافات مردم؛
- حفظ امنیت و جلوگیری از کار افرادی که قانون و مقررات را رعایت نمی‌کنند؛
- دفاع از کشور در مقابل حمله‌ی دشمن.

● حکومت در کشور ما

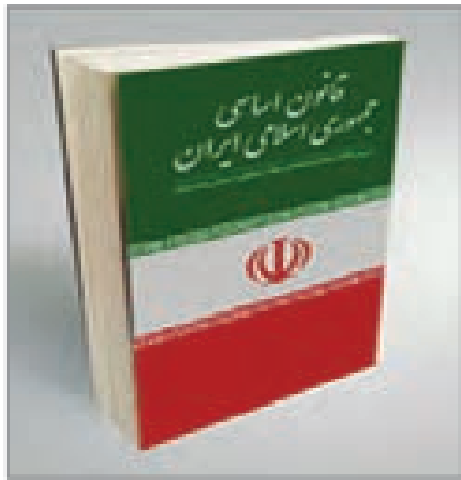
حکومت کشور ما «جمهوری اسلامی» است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ به رهبری امام خمینی، حکومت سلطنتی پهلوی سرنگون شد. حکومت پهلوی ستمگر بود و مردم آن را انتخاب نکرده بودند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مردم در فروردین ماه ۱۳۵۸ به پای صندوق‌های رأی رفتند و بیش از ۹۸ درصد آنها به حکومت جمهوری اسلامی رأی «آری» دادند. حکومت ایران در تاریخ ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ به جمهوری اسلامی تبدیل شد.

جمهوری اسلامی حکومتی است که در آن قوانین اسلامی اجرا می‌شود و مردم در اداره‌ی کشور و انتخاب افراد شایسته برای حکومت نقش دارند.

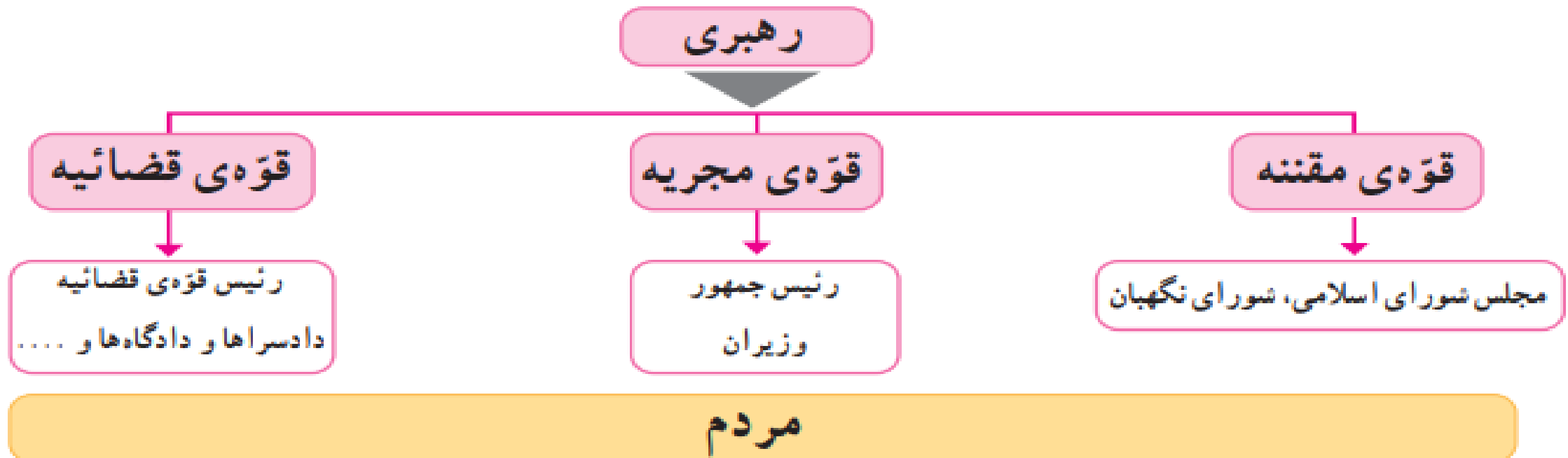

● قانون اساسی

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مردم ایران افراد شایسته‌ای را انتخاب کردند تا قانون اساسی کشور را بنویسند. در سال گذشته خواندید که مهم‌ترین قانون هر کشور، قانون اساسی آن است. در قانون اساسی، روش اداره‌ی کشور مشخص شده است.

● چه کسانی کشور را اداره می‌کنند؟

● قوای سه‌گانه

حکومت برای آنکه بتواند وظایف خود را به‌خوبی انجام دهد، به سه قوه تقسیم شده است و هر قوه، مسئولیت‌هایی به‌عهده دارد.

مقام رهبری بر همه‌ی فعالیت‌هایی که این سه قوه انجام می‌دهند، نظارت دارد و آنها را هدایت می‌کند.

رهبر

بر طبق قانون اساسی، رهبری جامعه‌ی اسلامی ما به عهده‌ی فقیهی است که از مسائل زمان آگاهی داشته باشد. رهبر جامعه‌ی اسلامی باید نمونه‌ی یک مسلمان کامل باشد. او باید عالم، عادل و شجاع باشد، از دستورهای اسلام پیروی کند و از اوضاع جامعه به‌خوبی آگاه باشد تا بتواند جامعه را به بهترین شکل، هدایت و رهبری کند.

● اولین رهبر انقلاب اسلامی ایران، حضرت امام خمینی (قدس سرّه)، بودند که انقلاب اسلامی را هدایت کردند و آن را به پیروزی رساندند.

● پس از رحلت امام خمینی در سال ۱۳۶۸، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به‌عنوان رهبر انقلاب اسلامی ایران انتخاب شدند و رهبری کشور اسلامی ما را به‌دست گرفتند.

قوه‌ی مقننه

در داستان اردو، پی بردید که گروه به قوانین و مقرراتی نیاز دارد و به همین دلیل، ابتدا عده‌ای مقرراتی را برای آن تعیین می‌کنند.

برای اداره‌ی یک کشور و تصمیم‌گیری درباره‌ی فعالیت‌های مختلف آن نیز مقررات و قوانینی لازم است. برای مثال، اینکه در یک‌سال چقدر از درآمد کشور به آموزش و پرورش اختصاص پیدا کند یا زمان و مدت سربازی برای جوانان، چقدر باشد.

در کشور ما قوه‌ی مقننه وظیفه‌ی قانون‌گذاری را به عهده دارد. نمایندگان مجلس شورای اسلامی هر چهار سال یک‌بار با رأی مردم انتخاب می‌شوند.

تصویر زیر، نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در حال تصمیم‌گیری و وضع قانون نشان می‌دهد.

قوه‌ی مجریه

وظیفه‌ی قوه‌ی مجریه، اجرای قوانین و تأمین وسایل رفاه و آسایش مردم و پیشرفت کشور است.

قوه‌ی مجریه همان دولت است. دولت از رئیس‌جمهور و هیئت وزیران تشکیل شده است. رئیس‌جمهور هر چهار سال یک‌بار با رأی مردم انتخاب می‌شود. دولت کارهای مختلفی انجام می‌دهد؛ برای مثال، ساختن جاده، پل، بیمارستان، کمک به کشاورزی و صنایع، فراهم کردن امکانات برای آموزش و پرورش و بهداشت و درمان مردم، صادرات و واردات، روابط با کشورهای خارجی و حفظ امنیت مردم.

△ ساختن جاده توسط دولت

△ جلسه‌ی رئیس‌جمهور و هیئت وزیران

قوه قضائیه بر اجرای درست قوانین نظارت می‌کند؛ یعنی اگر در جایی قانون رعایت نشود و تخلفی صورت بگیرد، به آن رسیدگی می‌کند. قوه قضائیه همچنین از طریق دادگاه‌ها به اختلاف‌ها و شکایت‌های مردم رسیدگی می‌کند.

فَعَالِيَت

آقای علیرضا کاظمی

دکتر پزشکیان

۳- هم اکنون، رئیس جمهور ما چه کسی است؟ وزیر آموزش و پرورش کیست؟ پرس و جو کنید.

۴- در یک روزنامه، خبری درباره‌ی مجلس شورای اسلامی یا دولت پیدا کنید. آن را جدا کنید و به کلاس ببرید.

۵- با همفکری یکدیگر کاربرگ‌های شماره‌ی (۹) را در کلاس انجام دهید.

کاربرگی شماره ی ۹

چه کسانی کشور ما را اداره می کنند؟

۱- نمودار را کامل کنید.

۲- هریک از اخبار زیر به فعالیت‌های کدام قوه مربوط است؟

- قانون مالیات شرکت‌ها به تصویب رسید. (قوه مقننه)

- امروز رئیس جمهور کارخانه‌ی فولاد را افتتاح کرد. (قوه مجریه)

- آقای سعیدی با یک نفر بر سر قرارداد خرید زمین اختلاف پیدا کرده است. (قوه قضاییه)

- وزیر راه اعلام کرد : خط آهن سریع‌السیر تهران - اصفهان ساخته می‌شود. (قوه‌ی مجریه)

- امروز قوانین جدید راهنمایی و رانندگی در مجلس بررسی می‌شود. (قوه مقننه)

کاربرگی شماره ی ۸

مقایسه ی انواع وسایل حمل و نقل

۱- برای هریک از سفرهای زیر وسیله ی حمل و نقل و راه مناسب را انتخاب کنید و دلیل آن را بنویسید.

علّت	نوع		
	وسيله ی حمل و نقل	راه	
.....			• رفتن به شهرهای مشهد، شیراز یا گرگان در تعطیلات نوروز
.....		هوایی.....	• شرکت در مراسم حج (مکه)
.....			• بردن نفت و زغال سنگ به یک کشور دور
.....			• رفتن به منزل یکی از اقوام در خارج از شهر یا روستا

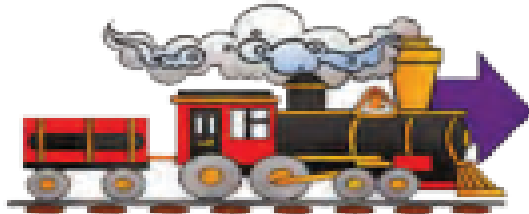
کاربرگی شماره ی ۸

مقایسه ی انواع وسایل حمل و نقل

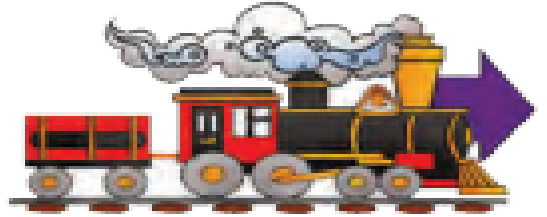
۱- برای هریک از سفرهای زیر وسیله ی حمل و نقل و راه مناسب را انتخاب کنید و دلیل آن را بنویسید.

علت	نوع		
	وسيله ی حمل و نقل	راه	
ایمن، ارزان، جابه جایی تعددزیادی از افراد.	قطار	راه آهن	● رفتن به شهرهای مشهد، شیراز یا گرگان در تعطیلات نوروز
طی مسافت کم به دلیل سرعت زیاد	هواپیما	هوایی	● شرکت در مراسم حج (مکه)
کشتی برای جابجایی بارهای بسیار سنگین مناسب تر و ارزان تر است.	کشتی	دریایی	● بردن نفت و زغال سنگ به یک کشور دور
نسبت به قطار ارزان تر است و راه نیز طولانی نیست.	اتوبوس	زمینی، جاده ای	● رفتن به منزل یکی از اقوام در خارج از شهر یا روستا

۲- در جدول زیر، خوبی‌ها و بدی‌های هریک از وسایل نقلیه را بنویسید.

وسيله	خوبی‌ها 😊	بدی‌ها 😞
		
		
		

۲- در جدول زیر، خوبی‌ها و بدی‌های هر یک از وسایل نقلیه را بنویسید.

وسيله	خوبی‌ها 😊	بدی‌ها 😞
	برای جابه جایی بارهای بسیار سنگین مناسب و ارزان تر از قطار است.	۱- آهسته حرکت می کند. ۲- همه کشورها به دریا راه ندارد.
	۱- مناسب برای حمل مسافر و کالاهای سبک ۲- سرعت زیادی دارد. ۳- مسافت طولانی را در مدت کوتاه طی می کند.	۱- هزینه ی زیاد ۲- برای حمل کالاهای سنگین مناسب نیست.
	۱- مناسب برای حمل مسافر و کالا ۲- جابه جایی بارهای سنگین با قیمت ارزانتر از کامیون ۳- حمل مقدار زیادی از کالا نسبت به کامیون	خطوط راه آهن در تمام شهرها وجود ندارد.

کاربرگه‌ی شماره‌ی ۶

بازدید از یک کارخانه

متن را بخوانید و جدول عوامل تولید را کامل کنید.

دانش‌آموزان یک مدرسه با معلم خود از کارخانه‌ی خودروسازی بازدید کردند.
مدیر کارخانه برای آنها توضیح داد:

«در این کارخانه حدود ۶۵۰۰ کارگر در ۷ سالن تولید مشغول به کار هستند. در بخش اداری کارخانه ۹۰۰ نفر کارمند کار می‌کنند که شامل مدیران، معاونان، مهندسان، نگهبانان، نظافتچی‌ها و ... هستند. همه‌ی این کارکنان بیمه‌ی تأمین اجتماعی هستند. آنها پس از بازنشستگی یا در موقع حوادث ناشی از کار، برای گذراندن زندگی یا جبران ضررهایی که به آنها وارد شده، پول از بیمه دریافت می‌کنند.

این کارخانه روزانه حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ دستگاه خودرو تولید می‌کند و برای تولید این خودروها به مواد تولیدی کارخانه‌های دیگر نیاز دارد. برای مثال، از کارخانه‌های دیگر پلاستیک، فولاد، چرم، چوب، شیشه و ... خریداری می‌کنند. بیشتر دستگاه‌ها و ماشین‌آلات این کارخانه با برق کار می‌کنند. برخی محصولات این کارخانه به کشورهای دیگر صادر می‌شوند».

کاربرگه‌ی شماره‌ی ۶

بازدید از یک کارخانه

متن را بخوانید و جدول عوامل تولید را کامل کنید.

دانش‌آموزان یک مدرسه با معلم خود از کارخانه‌ی خودروسازی بازدید کردند.
مدیر کارخانه برای آنها توضیح داد:

«در این کارخانه حدود ۶۵۰۰ کارگر در ۷ سالن تولید مشغول به کار هستند. در بخش اداری کارخانه ۹۰۰ نفر کارمند کار می‌کنند که شامل مدیران، معاونان، مهندسان، نگهبانان، نظافتچی‌ها و ... هستند. همه‌ی این کارکنان بیمه‌ی تأمین اجتماعی هستند. آنها پس از بازنشستگی یا در موقع حوادث ناشی از کار، برای گذراندن زندگی یا جبران ضررهایی که به آنها وارد شده، پول از بیمه دریافت می‌کنند.

این کارخانه روزانه حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ دستگاه خودرو تولید می‌کند و برای تولید این خودروها به مواد تولیدی کارخانه‌های دیگر نیاز دارد. برای مثال، از کارخانه‌های دیگر پلاستیک، فولاد، چرم، چوب، شیشه و ... خریداری می‌کنند. بیشتر دستگاه‌ها و ماشین‌آلات این کارخانه با برق کار می‌کنند. برخی محصولات این کارخانه به کشورهای دیگر صادر می‌شوند».

نیروی کار: ۹۰۰ نفر شامل مدیر، معاون، مهندسان و ...

انرژی مورد نیاز: برق

مواد اولیه: پلاستیک، فولاد، چرم، چوب

سرمایه و ماشین آلات: ساختمان کارخانه، ۷ سالن تولید، ماشین آلات، پول برای خرید مواد اولیه و دستمزد کارکنان

کاربرگه‌ی شماره‌ی ۵

موادّ اولیه‌ی کارخانه‌ها

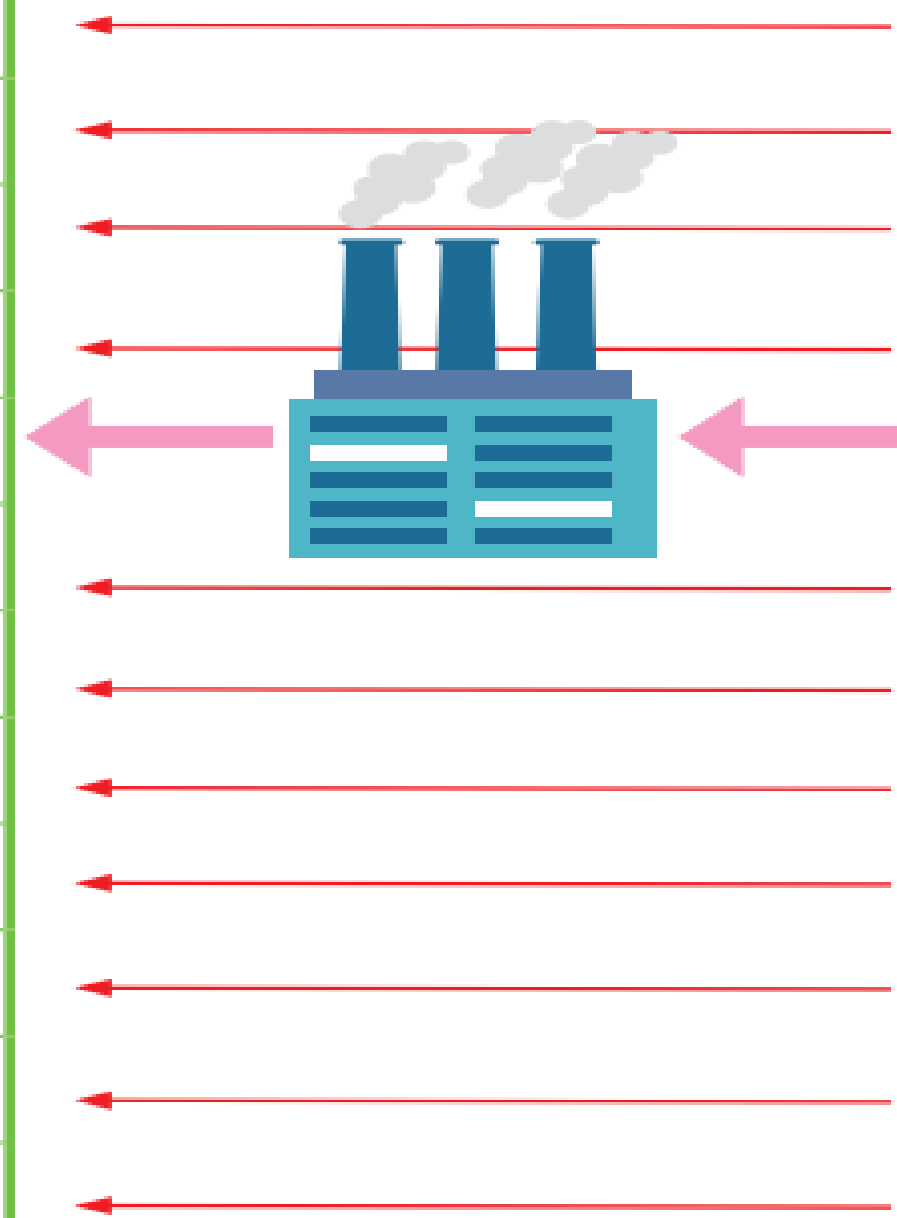
کارخانه‌ها برای تولید کالاها به موادّ اولیه‌ی مختلف نیاز دارند،

از جدول زیر استفاده کنید و موادّ اولیه‌ی مناسب را انتخاب و در ستون مربوط به آن بنویسید.

موادّ اولیه

ورقه‌ی فلزی	چوب	فولاد
گوجه‌فرنگی	آرد	شیر
پارچه	پلاستیک	شیشه
زغال	پشم	نخ
کاغذ	چرم	مس

کالای تولید شده
رب گوجه فرنگی
ماکارونی
پنیر و ماست
کتاب
خودرو
پتو
قابلمه
مداد
تنگ و لیوان
مبلمان
کیسه ی زباله
کیف

مواد اولیه
گوجه
آرد
شیر
کاغذ
فولاد + شیشه + ورقه ی فلزی + چرم + مس
پشم
مس
چوب + زغال
شیشه
چوب، نخ و پارچه
پلاستیک
چرم، پارچه و نخ